

ADVIES

INLEIDENDE BEPALINGEN

Deze nota biedt geen alomvattend overzicht van alle mogelijke juridische oplossingen, maar wil enkel een toelichting bieden op onderstaande problematiek. De belangrijkste aandachtspunten komen hierbij aan bod, zonder hierin limitatief te zijn.

Deze nota wordt u overgemaakt ter informatie en kan niet worden aanzien als garantieverbintenis met betrekking tot de uiteindelijke dossieraflow van specifieke vragen.

I. VRAAGSTELLING

1. De koop-verkoop van een voertuig brengt verschillende praktische en administratieve stappen met zich mee om het aangekochte voertuig correct in het verkeer te brengen.

Indien een particuliere klant een voertuig aankoopt, is hij zich vaak niet volledig bewust van de strafrechtelijke en financiële risico's waaraan hij zich tijdens de rit naar huis kan blootstellen.

2. De meerwaarde van een verzekeringstussenpersoon is in deze situaties zeer groot. Particuliere klanten zullen hen vaak de volgende vragen stellen:

- Moet het voertuig al gekeurd zijn of kan ik dit zelf organiseren?
- Hoe verloopt de inschrijving en welke documenten moet ik ontvangen van de verkoper?
- Ben ik meteen financieel beschermd van zodra ik met het voertuig rijd bij een gebeurlijk ongeval in fout?
- En *last but not least*: met welke nummerplaat mag ik het voertuig in het verkeer brengen?

Met andere woorden: **hoe kan ik mijn pas aangekocht (tweedehands)voertuig correct in het verkeer brengen?**

3. Dit advies vertrekt vanuit het basisprincipe dat elk voertuig ingeschreven en verzekerd moet zijn, mét de nummerplaat die bij de inschrijving werd opgegeven (II). We stippen hierbij meteen enkele strafrechtelijke en burgerrechtelijke gevolgen aan indien dit niet correct gebeurt.

4. Vervolgens maken we een onderscheid tussen twee situaties waarin dit basisprincipe op losse schroeven komt te staan, te weten: bij een *tijdelijke* vervanging van een voertuig en bij een *definitieve* vervanging van een voertuig.

Zowel bij de tijdelijke als de definitieve vervanging gelden belangrijke **burgerlijke en strafrechtelijke aandachtspunten** die helder gecommuniceerd moeten worden naar de klant.

In de praktijk worden de regels van beide situaties soms door elkaar gehaald, waardoor we de toepassingsvoorwaarden van beide scenario's onder volgende afdelingen overlopen:

- De tijdelijke vervanging van een voertuig (III)
- De definitieve vervanging van een voertuig (IV)

Het onderscheid tussen beide scenario's moet duidelijk zijn. Bij de aankoop van een voertuig gelden uitsluitend de regels van een definitieve vervanging. Onder dit tweede scenario zoomen we dan ook verder in op de situatie dat de koper/klant een tweedehandsvoertuig heeft aangekocht en dit voertuig op een correcte manier in het verkeer wenst te brengen.

II. PRINCIPES

5. De algemene regel is dat voertuigen enkel worden toegelaten tot het verkeer voor zover de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe zij bij een schadegeval aanleiding kunnen geven, gedekt is door een verzekeringsovereenkomst gesloten bij een erkende verzekeringsmaatschappij (artikel 2 WAM-wet):

“§ 1. Tot het verkeer op de openbare weg en op terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of slechts voor een zeker aantal personen die het recht hebben om er te komen, worden motorrijtuigen alleen toegelaten indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding kunnen geven, gedekt is door een verzekeringsovereenkomst die aan de bepalingen van deze wet voldoet en waarvan de werking niet is geschorst.

(...)

De verplichting tot het sluiten van de verzekering rust op de eigenaar van het motorrijtuig. Indien een andere persoon de verzekering heeft aangegaan, is de verplichting van de eigenaar geschorst voor de duur van de overeenkomst die door de andere persoon is gesloten.

De verzekering moet zijn gesloten bij een verzekeraar die overeenkomstig de wet deze verzekering mag aanbieden.”

6. Is een voertuig zonder BA-dekking de oorzaak van een verkeersongeval, zal het slachtoffer zijn schadeclaim moeten richten aan het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF) en riskeert de eigenaar en/of bestuurder van dit voertuig strafrechtelijke vervolging.

De *eigenaar* van een voertuig dat in het verkeer is gebracht waarvan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid niet gedekt is, wordt conform artikel 22 WAM-wet gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 6 maanden en/of met een geldboete van 800 - 8.000 EUR:

“§ 1. De eigenaar of de houder van het motorrijtuig die het in het verkeer brengt of toelaat dat het in het verkeer wordt gebracht op een van de in artikel 2, § 1, bedoelde plaatsen zonder dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het aanleiding kan geven, gedekt is overeenkomstig deze wet, alsmede de bestuurder van dat motorrijtuig, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd euro tot duizend euro, of met een van die straffen alleen.”

De *bestuurder* die een niet-verzekerd voertuig in het verkeer brengt, riskeert dezelfde straffen voor zover hij hiervan kennis had (art. 22, §1, lid 2 WAM-wet):

“De houder en de bestuurder van het motorrijtuig zijn krachtens het eerste lid alleen strafbaar als zij weten dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het motorrijtuig aanleiding kan geven, niet gedekt is overeenkomstig deze wet.”

7. Daarnaast mag een ingeschreven en in BA-gedekt voertuig slechts in het verkeer gebracht worden met de nummerplaat die bij de inschrijving van het voertuig werd toegekend (artikel 2, §2 van het Koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen):

“§ 1. Een voertuig mag slechts in het verkeer worden gebracht als het ingeschreven is en de nummerplaat draagt die bij de inschrijving werd toegekend.”

Indien een voertuig in het verkeer wordt gebracht waarvan de aangebrachte nummerplaat niet overeenstemt met de nummerplaat die bij de inschrijving van het voertuig werd toegekend, begaat de bestuurder van dit voertuig een tweedegraadsovertreding.

Voor deze tweedegraadsovertreding kan de bestuurder een minnelijke schikking ontvangen dan wel gedagvaard worden voor de territoriaal bevoegde Politierechtbank.

De Wegverkeerswet voorziet een geldboete van 160 – 2.000 EUR en een facultatief rijverbod vanaf 8 dagen voor deze inbreuk¹.

8. De meest gekende en relevante **uitzondering** op de regel dat voertuigen enkel in het verkeer mogen gebracht worden met de nummerplaat die bij de inschrijving werd toegekend, betreft voertuigen die op geldige wijze voorzien zijn van een commerciële plaat zoals bedoeld in art. 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens:

“§ 2. De inschrijving is echter niet verplicht voor :

2° de voertuigen die op geldige wijze voorzien zijn van een kentekenplaat bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens;”

Artikel 2 waarnaar verwezen wordt en het navolgende artikel 3, voorzien dat motorvoertuigen en aanhangwagens op de openbare weg mogen rijden onder dekking van een “*proefrittenplaat*”, “*handelaarsplaat*”, “*beroepsplaat*” of van een “*nationale plaat*” en aldus *niet* verplicht zijn de nummerplaat te dragen die bij de inschrijving was toegekend.²

9. Wat nu bij voertuigen die in het verkeer worden gebracht als tijdelijk vervangvoertuig of in de overgangsperiode bij een definitieve vervanging van een voertuig?

Welke nummerplaat moet / kan aangebracht worden door de klant aan deze voertuigen om de BA-dekking te waarborgen bij schadegevallen en geen strafrechtelijke sancties te riskeren?

¹ Artikel 29, §1, lid 3 *juncto* artikel 38, § 1.3° Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer – “*Wegverkeerswet*”

² De overige uitzonderingen op het verbod opgenomen in artikel 2 van het Koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen vinden geen relevante toepassing binnen deze vraagstelling, te weten: 1° voertuigen die worden gebruikt door het ministerie van landsverdediging, 3° de voertuigen die uitsluitend voor hun in- of uitvoer gebruik maken van de openbare wegen die binnen de omschrijving van de zee- of rivierhavens, 4° de aanhangwagens waarvan de toelaatbare maximummassa niet meer bedraagt dan 750 kg, 5° de landbouw- en bosbouwaanhangwagens (...), 6° de aanhangwagens die uitsluitend gebruik maken van de wegen die binnen de omschrijving van de lucht-, zee- of de rivierhavens gelegen zijn, 7° de voertuigen en hun aanhangwagens die uitsluitend gebruikt worden voor folkloristische manifestaties (...), 8° de aanhangwagens van een toeristische miniatuurtreinsleep en de huifkar van een toeristische sleep bestaande uit een tractor en een huifkar, 9° de werfaanhangwagens, 10° gemotoriseerde rijwielen.

III. DE TIJDELIJKE VERVANGING VAN EEN VOERTUIG

10. Indien het voertuig van een klant tijdelijk onbruikbaar is door een herstelling, onderhoud of restauratie, doet de klant vaak beroep op een vervangvoertuig om zich te kunnen blijven verplaatsen.

11. De klant die met een tijdelijk vervangvoertuig rijdt, is automatisch in BA gedekt onder de polisvoorwaarden van zijn eigen voertuig.

Volgens artikel 4 van de Modelovereenkomst moet deze tijdelijke vervanging zelfs niet gemeld worden aan de verzekeringsmaatschappij om dekking te kunnen bekomen:

“1. De dekking van deze overeenkomst strekt zich uit, zonder dat hiervoor een mededeling vereist is, tot de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer alsmede van diens echtgenoot en kinderen, indien deze bij hem inwonen en de wettelijke leeftijd om een motorrijtuig te besturen bereikt hebben, in hun hoedanigheid van bestuurder of van burgerrechtelijk aansprakelijke voor de bestuurder:

- a. van een motorrijtuig, dat aan een derde toebehoort en tot hetzelfde gebruik bestemd is als het omschreven rijtuig, indien het motorrijtuig gedurende een periode van maximaal 30 dagen het omschreven rijtuig, dat om welke reden ook tijdelijk onbruikbaar zou zijn, vervangt. De voornoemde periode gaat in, de dag waarop het omschreven rijtuig onbruikbaar wordt.

Wanneer de verzekeringnemer een rechtspersoon is, is de dekking verworven voor de gemachtigde bestuurder van het omschreven rijtuig alsook voor zijn echtgenoot en kinderen, indien deze bij hem inwonen en de wettelijke leeftijd om een rijtuig te besturen bereikt hebben, in hun hoedanigheid van bestuurder of in hun hoedanigheid van burgerrechtelijk aansprakelijke voor de bestuurder;”

De BA-polis van het omschreven voertuig van de klant loopt aldus door onder volgende voorwaarden:

- Het eigen voertuig van de klant is tijdelijk onbruikbaar.
- Het tijdelijk vervangvoertuig moet eigendom zijn van een derde en moet voor hetzelfde gebruik bestemd zijn. Wanneer de personenwagen van de klant tijdelijk onbruikbaar is, kan hij geen kleine bestelwagen verzekeren als tijdelijk vervangvoertuig.

De dekking van de burgerlijke aansprakelijkheid is wel begrensd in tijd, te weten: maximaal 30 kalenderdagen te rekenen vanaf de dag dat het eigen voertuig onbruikbaar werd.

Bij een ongeval in fout met de tijdelijke vervangwagen hoeft de klant zich geen zorgen te maken en kan hij beroep doen op de BA-polis van zijn eigen onbruikbaar voertuig tijdens een periode van 30 dagen.

12. Wat vaak voor meer onduidelijkheid zorgt, is de vraag onder welke nummerplaat de klant met het vervangvoertuig mag rijden?

A. Scenario 1: de klant brengt zijn eigen nummerplaat aan op de tijdelijke vervangwagen.

13. BA-dekking. Voor een periode van 30 dagen zal de klant als bestuurder van het tijdelijk vervangvoertuig in BA gedekt zijn bij een gebeurlijk ongeval in fout.

14. Strafrechtelijke gevolgen. Bij een controle zal evenwel opgemerkt worden dat de nummerplaat van de tijdelijke vervangwagen *niet* overeenstemt met de inschrijvingsdocumenten van het voertuig.

Hoewel de verzekeraar zal tussenkomen in de vergoeding van de schade van tegenpartij, kan de klant tijdens deze periode **strafrechtelijk vervolgd** worden wegens een inbreuk op artikel 2, §1 KB 20.07.2001 betreffende de inschrijving van voertuigen:

“§ 1. Een voertuig mag slechts in het verkeer worden gebracht als het ingeschreven is en de nummerplaat draagt die bij de inschrijving werd toegekend.”

Een inbreuk op dit artikel betreft een tweedegraadsinbreuk die aanleiding kan geven tot een minnelijke schikking dan wel dagvaarding voor de territoriaal bevoegde Politierechtbank.

Verzekeringstussenpersonen kunnen hier dan ook een belangrijke sensibiliserende rol spelen door klanten erop te wijzen dat zij niet zomaar hun eigen nummerplaat mogen hangen op een ander voertuig, ook al is dit zeer tijdelijk.

Indien er gedagvaard wordt voor deze inbreuk wordt in de praktijk doorgaans de **gunst van de opschorting** van de uitspraak van de veroordeling gevraagd aan de Politierechtbank overeenkomstig artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting het uitstel en de probatie, BS 17 juli 1964, 7812. Deze gunst houdt in dat de inbreuk weliswaar bewezen is maar dat er geen sancties dienen opgelegd te worden gelet op de specifieke tijdelijke omstandigheden.

B. Scenario 2: er wordt een vervangvoertuig ter beschikking gesteld door de garage met een handelaarsplaat.

15. In de situatie waarbij de klant een vervangvoertuig aangeboden krijgt van de garage waar zijn voertuig tijdelijk gesteld wordt voor herstelling, onderhoud of restauratie, kan een vervangvoertuig met een handelaarsplaat ter beschikking gesteld worden.

16. In principe mag een handelaarsplaat niet uitgeleend of verhuurd worden aan derden die geen werknemers zijn van de aanvrager (artikel 17, lid 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens):

“Het is verboden om voertuigen met een “handelaarsplaat” uit te lenen of te verhuren”

Hierop zijn twee uitzonderingen voorzien die aan strikte voorwaarden zijn gekoppeld (eigen nadruk):

“In afwijking op het voorgaande lid is dit verbod echter niet van toepassing bij het uitlenen of verhuren van een voertuig aan een persoon van wie het op diens naam ingeschreven voertuig zich voor herstelling in de werkplaats van de lener of verhuurder bevindt. Dit uitlenen of verhuren zal evenwel niet langer dan zeven kalenderdagen mogen duren. Bovendien zal de persoon die het voertuig huurt of ontleent enerzijds in het bezit moeten zijn van het inschrijvingsbewijs van het ter herstelling toevertrouwde voertuig. Anderzijds moet de houder van het uitgeleende of verhuurde voertuig in een document zijn toelating uitspreken en dit document moet zich aan boord van het voertuig bevinden. Dit document moet conform de minimale vermeldingen bepaald in bijlage 3 van dit besluit zijn.

Het verbod bedoeld in het eerste lid is echter niet van toepassing bij de demonstratie van een goedgekeurd voertuig. Met een demonstratie wil men een goedgekeurd voertuig aan het publiek voorstellen. De houder van de plaat kan ook een natuurlijke persoon de toelating geven om dit voertuig gedurende een periode van zeven kalenderdagen te gebruiken. In dit verband moet er zich een document conform de minimale vermeldingen bepaald in bijlage 3 van dit besluit, gedurende de periode van zeven dagen aan boord van het voertuig bevinden, dat de toelating van de houder van de plaat om dit voertuig ter beschikking te stellen, bewijst."

De eerste uitzondering houdt in dat de garagist waar het voertuig van de klant onbruikbaar gesteld staat een vervangvoertuig met handelaarsplaat mag aanbieden als tijdelijke oplossing.

Hierbij dient er op volgende zaken gelet te worden:

- De vervangwagen is eigendom van de hersteller;
- Het inschrijvingsbewijs 'handelaar' is aanwezig in de vervangwagen;
- Er is een geldig keuringsbewijs aanwezig bij de boorddocumenten in de vervangwagen
- Het inschrijvingsbewijs van de eigen wagen van de klant is aanwezig in de vervangwagen;
- De vervangwagen mag maximaal zeven dagen gebruikt worden;

Een tweede uitzondering geldt onder de dezelfde voorwaarden bij de demonstratie van een goedgekeurd voertuig.

17. BA-dekking. Indien aan deze voorwaarden voldaan is, zal het voertuig een eigen handelaarsplaatverzekering hebben waaronder de bestuurder / de klant dekking kan verleend worden voor schade die hij berokkent aan derden. Handelaarsplaten verwijzen niet naar een specifiek voertuig, maar dekken de burgerlijke aansprakelijkheid waartoe voertuigen waaraan ze gekoppeld worden met een bepaalde MTM en cilinderinhoud aanleiding kunnen geven als ze in het verkeer worden gebracht. De bestuurder is in principe verzekerd onder de BA-polis van de handelaarsplaat.

18. OMNIUM-dekking. Voor de eigen voertuigschade bij een ongeval in fout, informeert de klant best voor vertrek naar de vrijstelling onder de afgesloten omniumverzekering.

19. Bestuurdersdekking. De eigen lichamelijke schade van de bestuurder / klant bij een ongeval in fout zal enkel gedekt zijn onder een algemene bestuurdersverzekering, deze geldt ongeacht met welk voertuig de verzekerde rijdt.

20. Strafrechtelijke gevolgen. De handelaarsplaat zal niet overeenstemmen met de nummerplaat die bij inschrijving van het vervangvoertuig werd aangegeven. In tegenstelling tot het eerste scenario zal hier de klant / bestuurder *niet* kunnen vervolgd worden wegens een overtreding van artikel 2, §2 van het Koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen omdat de nummerplaat niet voorkomt op het inschrijvingsbewijs:

"§ 1. Een voertuig mag slechts in het verkeer worden gebracht als het ingeschreven is en de nummerplaat draagt die bij de inschrijving werd toegekend."

Hiervoor kan hij zich beroepen op de uitzondering van artikel 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens dat een uitzondering hierop voorziet:

"§ 2. De inschrijving is echter niet verplicht voor :

2° de voertuigen die op geldige wijze voorzien zijn van een kentekenplaat bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens;”

De klant kan wél nog steeds vervolgd worden als bestuurder van het vervangingsvoertuig als er geen geldig keuringsbewijs kan voorgelegd worden (inbreuk op de artikelen 23 en 24 van het KB 15 maart 1968) of indien het voertuig toch niet geldig verzekerd is én hij hiervan op de hoogte was (inbreuk op artikel art. 22, §1, lid 2 WAM-wet).

21. Wat in de praktijk kan voorkomen, is dat de garage de klant een vervangvoertuig ter beschikking stelt dat nog niet opnieuw is ingeschreven omdat hij het voertuig net zelf heeft overgenomen van een klant die met een nieuw voertuig is weggereden. In dat geval is de aangeboden vervangwagen nog niet opnieuw ingeschreven en werd er nog geen belasting op inverterstelling betaald. Het is dan ook belangrijk om de klant steeds de boorddocumenten te laten nazien voor vertrek.

C. Scenario 3: er wordt een vervangvoertuig ter beschikking gesteld door de garage of een verhuurbedrijf met een eigen nummerplaat.

22. Wanneer de klant een vervangvoertuig wordt voorgesteld met een eigen nummerplaat, laat de klant dan volgende zaken controleren voor vertrek:

- Is het tijdelijk vervangvoertuig geldig ingeschreven in België?
- Is zowel het inschrijvingsbewijs als een geldig keuringsbewijs aanwezig bij de boorddocumenten in het voertuig?
- Komt de nummerplaat overeen met de nummerplaat die vermeld staat op het inschrijvingsbewijs?
- Werde de belasting op inverterstelling betaald?

23. BA-dekking. Indien de klant een ongeval in fout begaat als bestuurder van dit vervangvoertuig, zal zijn burgerlijke aansprakelijkheid geldig gedekt zijn onder een eigen afgesloten BA-polis.

24. OMNIUM-dekking. De klant kan wel nog aangesproken worden voor de vrijstelling onder de OMNIUM polis voor de veroorzaakte materiële schade aan het vervangingsvoertuig zelf.

25. Strafrechtelijke gevolgen. Enkel in geval van niet-keuring (inbreuk op de artikelen 23 en 24 van het KB 15 maart 1968) en kennis van niet-verzekering (inbreuk op artikel art. 22, §1, lid 2 WAM-wet) kan de klant als bestuurder van dit tijdelijk vervangingsvoertuig strafrechtelijk vervolgd worden.

IV. DE DEFINITIEVE VERVANGING VAN EEN VOERTUIG

26. Een geheel andere situatie stelt zich als het voertuig van de klant niet tijdelijk onbruikbaar gesteld staat bij een garage maar definitief wordt vervangen door een ander voertuig.

27. Opdat een motorvoertuig kan deelnemen aan het verkeer is vereist dat:

- het motorvoertuig in BA gedekt is;
- het motorvoertuig is ingeschreven;
- het motorvoertuig is gekeurd;

Een motorvoertuig kan slechts ingeschreven worden als er een *inschrijvingsbewijs* voorhanden is.

28. Bij de aankoop van een nieuw motorvoertuig maakt het inschrijvings- en gelijkvormigheidsattest deel uit van de documenten die bij levering worden afgeleverd aan de koper.

De door de koper gekozen verzekeringsmaatschappij zal de BA-dekking bevestigen aan de verkoper.

Het inschrijvingsbewijs en verzekeringsdocument vermelden beide de nieuwe of overgedragen nummerplaat van de koper die hierdoor gekoppeld is aan het nieuwe motorvoertuig.

Eens deze nummerplaat is bevestigd op het voertuig, kan de klant zonder zorgen het nieuwe voertuig ophalen en in het verkeer brengen.

Gezien bij een nieuw voertuig een gelijkvormigheidsattest wordt afgeleverd, zal de klant het voertuig pas voor het eerst na vier jaar, te rekenen vanaf de eerste inkeerstelling, moeten aanbieden aan een keuringscentrum. Nadien ontvangt hij een keuringsbewijs dat voortaan twee jaar geldig is.³

29. Bij de aankoop van een tweedehandsvoertuig is de situatie verschillend gezien het motorvoertuig reeds in het verkeer is gebracht door de oorspronkelijke eigenaar en verzekerd en ingeschreven was met een gekende nummerplaat.

Hier dient dus een wissel te gebeuren van verkoper naar koper. Om de herinschrijving van het aangekochte tweedehandsvoertuig mogelijk te maken is eerst een **tweedehandskeuring** nodig. Pas bij de keuring van het tweedehandsvoertuig zal de bestaande inschrijving ongeldig worden gemaakt en wordt er een nieuw document afgeleverd waarmee de koper het voertuig kan herinschrijven. Het roze formulier "*Aanvraag tot inschrijving van een voertuig*" blijft twee maanden geldig.

Deze nieuwe inschrijving zal pas aanvaard worden als er een vignet van de BA-verzekeraar wordt voorgelegd waarin de dekking van de burgerlijke aansprakelijkheid bij een gebeurlijk ongeval in fout wordt verzekerd. Het nieuwe inschrijvingsbewijs en verzekeringsdocument vermelden beide de nieuwe of overgedragen nummerplaat van de koper die hierdoor voortaan gekoppeld is aan het tweedehandsvoertuig.

30. De cruciale vraag die zich stelt bij de koop-verkoop van tweedehandsvoertuigen is dan ook: hoe geraak je met een tweedehandsvoertuig naar de keuring? Wie moet actie ondernemen: de verkoper of de koper?

A. Scenario 1: de verkoper rijdt met het voertuig naar de keuring.

31. Hier stelt zich geen probleem: het voertuig wordt in het verkeer gebracht met de nummerplaat die vermeld staat op het inschrijvings- en verzekeringsbewijs. Het voertuig wordt gekeurd onder de bestaande nummerplaat en het inschrijvingsbewijs van de verkoper wordt ter plaatse geperforeerd of gestempeld waardoor het nog een beperkte geldigheidsduur heeft.

32. Tijdens deze tweedehandskeuring kan ook de **Car-Pass** aangevraagd worden.

Sinds 2006 is bij iedere verkoop van een tweedehandsvoertuig de verkoper verplicht om een Car-Pass af te leveren aan de koper. De Car-Pass is een officiële waarborg voor de werkelijke kilometerstand van het voertuig en gaat fraude tegen.

³ "Keuring om de twee jaar: een trapsgewijze invoering", [wanneer naar de technische keuring? | Vlaanderen.be](http://www.vlaanderen.be).

Dit geldt zowel voor verkopen door een particulier als beroepshalve verkopen; de enige uitzondering die wordt voorzien in de wet is bij de tweedehandsverkoop aan een professionele koper in de sector.⁴

De Car-Pass wordt meestal aangevraagd in combinatie met de uitvoering van de tweedehandskeuring. De Car-Pass blijft twee maanden geldig na aflevering.

Indien de verkoper geen Car-Pass voorziet, heeft dit zeer verstrekkende gevolgen. De wet voorziet dat de particulier die geen Car-Pass heeft ontvangen, de ontbinding van de koopovereenkomst kan vragen aan de Rechtbank.⁵

Let op! De verkoper draagt de bewijslast dat hij ten laatste bij het sluiten van de koopovereenkomst de Car-Pass heeft afgeleverd aan de koper.⁶ Kan hij dit niet bewijzen dan zal de koop als onbestaande worden beschouwd en de verkoper zal de aankoopssom aan de koper moeten terugbetalen.⁷

33. Na de keuring, ontvangt de verkoper de nodige aanvraagdocumenten om het tweedehandsvoertuig te laten inschrijven door de koper en eventueel een nieuwe nummerplaat te laten aanvragen.

34. Tip! Verzekeringstussenpersonen kunnen hier dan ook een belangrijke sensibiliserende rol spelen door klanten op het belang van een Car-Pass te wijzen. Zij kunnen ervoor zorgen dat de inschrijving en de nieuwe polis geregeld is vóórdat de klant zijn nieuw / tweedehandsvoertuig gaat ophalen.

Dit kan op zich vrij eenvoudig door de aanvraag tot inschrijving te bezorgen aan de verzekeringstussenpersoon die daarmee voldoende informatie heeft voor de verdere administratieve opvolging.

35. Na het afsluiten van de verzekering, correcte herinschrijving en/of ontvangst van de nieuwe nummerplaat, kan de koper zijn aangekocht tweedehandsvoertuig gaan ophalen.

36. Theoretisch bestaat ook de mogelijkheid dat de koper het voertuig aanbiedt aan de keuring; hij is toevallige bestuurder onder de polis van de verkoper. In de praktijk zullen verkopers (terecht) weigerachtig staan tegenover deze optie gelet op mogelijke inbreuken die de koper zou kunnen begaan terwijl hij het voertuig ter beschikking heeft.

B. Scenario 2: de koper haalt het voertuig op bij de verkoper en brengt het onder zijn eigen nummerplaat in het verkeer.

37. Indien de koper zijn eigen nummerplaat bevestigt op het aangekochte tweedehandsvoertuig werd per definitie géén nieuwe verzekering afgesloten bij gebrek aan inschrijvingsbewijs waarvoor een voorafgaandelijke keuring noodzakelijk is. De nummerplaat stemt dus niet overeen met de boorddocumenten van het voertuig.

⁴ Artikel 4, §1 van de wet van 11 JUNI 2004 betreffende de informatieverstrekking bij de verkoop van tweedehandsvoertuigen, BS 05.07.2024.

⁵ Cass. 04 mei 2012, C.11.0680.F: “De verkoper van een voertuig dat al in België is ingeschreven, voldoet pas aan zijn leveringsplicht van het document dat alle gegevens over de kilometerstand van het betreffende voertuig bevat, wanneer hij dit document aan de koper overhandigt. Bij gebrek hieraan heeft de koper het recht om de ontbinding van de verkoop te vorderen.”

⁶ Artikel 4, §3, lid 2 van de wet van 11 JUNI 2004 betreffende de informatieverstrekking bij de verkoop van tweedehandsvoertuigen, BS 05.07.2024.

⁷ Artikel 7 van de wet van 11 JUNI 2004 betreffende de informatieverstrekking bij de verkoop van tweedehandsvoertuigen, BS 05.07.2024.

Vele kopers zijn zich in de praktijk niet bewust van de risico's die zij lopen door zélf een tweedehandsvoertuig zonder keuring, zonder nieuwe inschrijving en zonder nieuwe verzekering of verzekeringsaanpassing in het verkeer te brengen.

We overlopen deze risico's hieronder.

38. Strafrechtelijke gevolgen | inschrijving. De koper is niet in orde met de inschrijving van het aangekochte voertuig. Het inschrijvingsnummer dient zo snel mogelijk gekoppeld te worden aan de karakteristieken van het nieuwe voertuig, waaronder ook de nummerplaat.

Hier geldt dezelfde opmerking als bij een tijdelijke vervanging van een voertuig waaraan de eigen nummerplaat wordt aangebracht.

Bij een controle zal opgemerkt worden dat de nummerplaat van het nieuwe voertuig *niet* overeenstemt met de inschrijvingsdocumenten van het voertuig.

De koper kan tijdens deze periode **strafrechtelijk vervolgd** worden wegens een inbreuk op artikel 2, §1 KB 20.07.2001 betreffende de inschrijving van voertuigen:

“§ 1. Een voertuig mag slechts in het verkeer worden gebracht als het ingeschreven is en de nummerplaat draagt die bij de inschrijving werd toegekend.”

Deze inbreuk betreft een tweedegraadsinbreuk die aanleiding kan geven tot een minnelijke schikking dan wel dagvaarding voor de territoriaal bevoegde Politierechtbank.

Indien er gedagvaard wordt voor deze inbreuk kan de **gunst van de opschorting** van de uitspraak van de veroordeling gevraagd worden aan de Politierechtbank overeenkomstig artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting het uitstel en de probatie, *BS* 17 juli 1964, 7812. Deze gunst houdt in dat de inbreuk weliswaar bewezen is maar dat er geen sancties dienen opgelegd te worden gelet op de specifieke tijdelijke omstandigheden.

39. Strafrechtelijke gevolgen | keuring.

Om het tweedehandsvoertuig te kunnen inschrijven dient het voertuig eerst onderworpen te worden aan een tweedehandskeuring. Indien dit niet gebeurd is door de verkoper en er geen geldig keuringsbewijs meer beschikbaar is, begaat de koper een inbreuk op de artikelen 23 en 24 van het KB 15 maart 1968. Deze artikelen voorzien in een verbod om een voertuig op de openbare weg te brengen dat niet voorzien is van een geldig **keuringsbewijs**, tenzij voor volgende ritten:

“1° leeg en langs de kortste weg de verplaatsing te doen:

- a) tussen het station voor autokeuring en de woonplaats of exploitatiezetel van de titularis van het voertuig of de exploitatiezetel van de hersteller en omgekeerd;
- b) tussen de woonplaats of de exploitatiezetel van de titularis van het voertuig en de exploitatiezetel van de hersteller en omgekeerd;

2° langs de kortste weg de verplaatsing te doen van de grenspost van binnenkomen in België tot de woonplaats of de exploitatiezetel van de titularis van het voertuig of het station voor autokeuring.”

Na eigendomsoverdracht is de rit van de verkoper naar de autokeuring *niet* vrijgesteld; de rit van de koper thuis naar de autokeuring wel, net zoals de rit van de hersteller naar de autokeuring en omgekeerd.

40. Contractuele gevolgen | nietigheid koop

Zoals hoger opgemerkt is de verkoper verplicht een geldige Car-Pass af te leveren aan de koper. Deze Car-Pass blijft twee maanden geldig na de aflevering en kan ook los van de tweedehandskeuring plaatsvinden.

Werd er geen Car-Pass overhandigd uiterlijk bij het sluiten van de koopovereenkomst, dan kan de **verkoop ontbonden worden** en kan de koper achteraf de aankoop prijs terugvragen.

De verkoper draagt de bewijslast dat er tijdig een geldige Car-Pass werd afgeleverd. Vanuit zijn positie zorgt hij er dus best voor dat de koper tekent voor ontvangst van de Car-Pass.

41. BA-dekking | uitloopregeling.

Daarnaast stelt zich de vraag bij welke BA-verzekeraar de koper terecht kan bij een ongeval in fout.

Hoewel de koper strafrechtelijke vervolging riskeert doordat de bestaande inschrijving van het tweedehandsvoertuig niet gekoppeld is aan de oude nummerplaat, zal bij een gebeurlijk ongeval in fout de BA-verzekeraar gekoppeld aan de oude nummerplaat toch nog tussenkomen in de vergoeding van de schade van tegenpartij.

Artikel 33 van de modelovereenkomst voorziet immers in een uitloopregeling voor het nieuwe voertuig:

“In geval van overdracht van eigendom van het omschreven rijtuig zijn volgende bepalingen van toepassing:

1. Betreffende het nieuwe rijtuig.

De dekking blijft aan de verzekerde verworven:

- gedurende 16 dagen vanaf de overdracht van de eigendom van het omschreven rijtuig en dit zonder enige formaliteit, indien het nieuwe rijtuig zelfs op ongeoorloofde wijze aan het verkeer deelneemt onder de kentekenplaat van het overgedragen rijtuig;
- na het verstrijken van voornoemde termijn van 16 dagen voor zover echter de maatschappij binnen deze termijn in kennis gesteld werd van de vervanging. In dit geval blijft de overeenkomst bestaan volgens de verzekeringsvoorwaarden en het tarief van toepassing bij de maatschappij op de laatste premieervaldag onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 37 betreffende de premie-indexatie.

Indien na het verstrijken van voornoemde termijn van 16 dagen het overgedragen rijtuig niet werd vervangen of indien deze vervanging niet ter kennis werd gebracht van de maatschappij is de overeenkomst geschorst en wordt artikel 34 toegepast. Deze schorsing van de overeenkomst is tegenwerpbaar aan de benadeelde persoon. De vervallen premie blijft aan de maatschappij pro rata temporis verworven tot op het ogenblik dat de overdracht van eigendom haar ter kennis wordt gebracht.”

Met andere woorden: gedurende een periode van 16 dagen na ondertekening van het verkoopdocument is de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de koper bij een gebeurlijk ongeval in fout met zijn aangekocht voertuig nog gedekt onder de oude verzekering indien hij rijdt met de nummerplaat van het overgedragen voertuig.

Indien de klant binnen deze periode van 16 dagen vanaf ondertekening van de verkoopovereenkomst zijn verzekeraar / verzekeringstussenpersoon in kennis stelt van de vervanging, loopt de polis verder onder de gekende voorwaarden en premie (behoudens mogelijke indexatie).

42. Indien de klant na verkoop nog even over twee voertuigen beschikt en nog met zijn overgedragen voertuig rijdt met de gekende oude nummerplaat en een ongeval in fout begaat, zal hij nog steeds gedekt zijn onder de bestaande polis tot 16 dagen na overdracht. Voorwaarde is dat het overgedragen voertuig niet verzekerd is onder een andere verzekering⁸:

“Betreffende het overgedragen rijtuig ander dan een bromfiets.

Gedurende 16 dagen vanaf de overdracht van de eigendom, voor zover geen enkele andere verzekering hetzelfde risico dekt:

- blijft de dekking verworven aan de verzekeringnemer, zijn echtgenoot en kinderen die bij hem inwonen en de wettelijke leeftijd tot sturen hebben bereikt, indien het overgedragen rijtuig zelfs op ongeoorloofde wijze aan het verkeer deelneemt onder de kentekenplaat die het vóór de overdracht droeg;”

43. BA-dekking | keuring. Hoewel de BA-dekking geregeld is, zullen bepaalde verzekeraars de kosten op de klant verhalen wanneer hij een ongeval veroorzaakt met een wagen die niet over een geldig keuringsbewijs beschikt. Als de klant evenwel kan aantonen dat er geen oorzakelijk verband bestaat tussen het ongeval en de staat van de wagen zal de verzekeraar geen verhaal uitoefenen.

Dit principe vinden we terug in artikel 25.3.c Modelovereenkomst:

“De maatschappij heeft een recht van verhaal op de verzekeringnemer en, indien daartoe grond bestaat, op de verzekerde die niet de verzekeringnemer is:

- c. wanneer het omschreven rijtuig dat onderworpen is aan de Belgische reglementering op de technische controle, op het ogenblik van het schadegeval niet of niet meer voorzien is van een geldig keuringsbewijs, behalve als het schadegeval zich voordoet tijdens het normale traject naar de keuring of wanneer men in geval van afgifte van een bewijs met de vermelding ‘verboden tot het verkeer’ zich van het keuringsstation naar zijn woonplaats en/of naar de hersteller begeeft en na herstelling naar het keuringsstation rijdt. Het recht van verhaal wordt echter niet uitgeoefend indien de verzekerde aantoont dat er geen oorzakelijk verband bestaat tussen de staat van het rijtuig en het schadegeval;”

Deze verhaalsmogelijkheid wordt in bepaalde verzekeringsovereenkomsten uitgesloten.

44. Ook de nieuwe eigenaar geniet nog dekking onder deze polis tot 16 dagen na de overdracht op voorwaarde dat er nog geen andere verzekering werd afgesloten en hij rijdt met de nummerplaat die het voertuig voor de overdracht droeg⁹:

“Betreffende het overgedragen rijtuig ander dan een bromfiets.

⁸ Artikel 33.2 Modelovereenkomst.

⁹ Artikel 33.2 Modelovereenkomst.

Gedurende 16 dagen vanaf de overdracht van de eigendom, voor zover geen enkele andere verzekering hetzelfde risico dekt:

- heeft de dekking uitwerking, doch enkel ten opzichte van de benadeelde persoon wanneer de schade berokkend wordt door een andere verzekerde dan degenen die hiervoor vermeld zijn, en dit indien het overgedragen rijtuig zelfs op ongeoorloofde wijze aan het verkeer deelneemt onder de kentekenplaat die het vóór de overdracht droeg.

Na het verstrijken van voornoemde termijn van 16 dagen vervalt deze dekking tenzij de overeenkomst, mits schriftelijke instemming van de maatschappij, overgedragen werd ten gunste van de nieuwe eigenaar. De beëindiging van deze dekking is tegenwerpbaar aan de benadeelde persoon."

45. BA-dekking | besluitend. Bij de definitieve vervanging van een voertuig is er een in- en uitloopregeling voor de BA-dekking voorzien in artikel 33 Modelovereenkomst zowel voor de verkoper als de koper. De burgerrechtelijke aansprakelijkheid die kan ontstaan na een ongeval in fout met het overgedragen voertuig zal onder bepaalde voorwaarden gedekt blijven onder de bestaande polis van de klant voor een periode van 16 dagen vanaf de overdracht.

46. Contractueel | besluitend. Als er geen Car-Pass werd afgeleverd door verkoper, kan de koper de ontbinding van de koopovereenkomst vragen.

47. Strafrechtelijke gevolgen | besluitend. Bij overdracht van een voertuig dient de klant bijzondere aandacht te hebben voor de koppeling van de (nieuwe of bestaande) nummerplaat aan het overgedragen voertuig (inbreuk op artikel 2, §1 KB 20.07.2001 betreffende de inschrijving van voertuigen), de keuring van het voertuig (inbreuk op de artikelen 23 en 24 van het KB 15 maart 1968) en de verzekeringsdekking binnen of buiten de in- en uitloopregeling (inbreuk op artikel 22, §1 WAM-wet) zodat hij als eigenaar / bestuurder niet strafrechtelijk kan vervolgd worden.

C. Scenario 3: de koper rijdt met het voertuig naar de keuring maar heeft geen eigen nummerplaat.

48. Indien de koper niet meer beschikt over een eigen nummerplaat of de risico's hierboven geschetst niet wenst te lopen, zijn er twee mogelijkheden:

Optie 1: er wordt een handelaarsplaat bevestigd.

49. Zoals uiteengezet onder randnummer 15 zal de koper niet zélf zonder risico een handelaarsplaat kunnen bevestigen aan het aangekochte tweedehandsvoertuig.

50. Handelaarsplaten verwijzen niet naar een specifiek voertuig, maar dekken de burgerlijke aansprakelijkheid waartoe voertuigen waaraan ze gekoppeld worden met een bepaalde MTM en cilinderinhoud aanleiding kunnen geven als ze in het verkeer worden gebracht. De bestuurder is in principe verzekerd onder de BA-polis van de handelaarsplaat.

51. Het principe dat een handelaarsplaat niet uitgeleend of verhuurd mag worden aan derden die geen werknemers zijn van de aanvrager (artikel 17, lid 2 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens) kent hier evenwel **géén toepasbare uitzondering**.

De eerste uitzondering stelt als voorwaarde dat het vervangvoertuig eigendom is van de ontleners / verhuurder van de handelaarsplaat en het tijdelijk onbeschikbare voertuig zich voor herstelling in de werkplaats van de ontleners of verhuurder bevindt:

“In afwijking op het voorgaande lid is dit verbod echter niet van toepassing bij het uitlenen of verhuren van een voertuig aan een persoon van wie het op diens naam ingeschreven voertuig zich voor herstelling in de werkplaats van de lener of verhuurder bevindt. Dit uitlenen of verhuren zal evenwel niet langer dan zeven kalenderdagen mogen duren. Bovendien zal de persoon die het voertuig huurt of ontleent enerzijds in het bezit moeten zijn van het inschrijvingsbewijs van het ter herstelling toevertrouwde voertuig. Anderzijds moet de houder van het uitgeleende of verhuurde voertuig in een document zijn toelating uitspreken en dit document moet zich aan boord van het voertuig bevinden. Dit document moet conform de minimale vermeldingen bepaald in bijlage 3 van dit besluit zijn.”

De tweede uitzondering kan enkel ingeroepen worden indien er sprake is van een demonstratie aan het publiek gedurende een periode van 7 dagen:

“Het verbod bedoeld in het eerste lid is echter niet van toepassing bij de demonstratie van een goedgekeurd voertuig. Met een demonstratie wil men een goedgekeurd voertuig aan het publiek voorstellen. De houder van de plaat kan ook een natuurlijke persoon de toelating geven om dit voertuig gedurende een periode van zeven kalenderdagen te gebruiken. In dit verband moet er zich een document conform de minimale vermeldingen bepaald in bijlage 3 van dit besluit, gedurende de periode van zeven dagen aan boord van het voertuig bevinden, dat de toelating van de houder van de plaat om dit voertuig ter beschikking te stellen, bewijst.”

De klant mag dus niet zelf met het voertuig waaraan een handelaarsplaat wordt bevestigd naar de keuring rijden.

52. Tip! De koper zou wél aan een garagist kunnen vragen om met dit voertuig met handelaarsplaat naar de keuring te rijden.

Optie 2: er wordt een nationale plaat bevestigd.

53. Een andere optie bestaat erin dat de koper een nationale plaat aanvraagt.

54. Een nationale plaat is gekoppeld aan een welbepaald voertuig (= specifiek chassisnummer) om enkel in België gedurende een periode van 20 opeenvolgende kalenderdagen met als doel:

- de levering van het voertuig
- het voorrijden van het voertuig voor de technische keuring
- het voorrijden van het voertuig voor het verkrijgen van een individuele goedkeuring

Een nationale plaat kan slechts eenmalig aan dezelfde titularis per jaar en per voertuig toegekend worden.

Deze nationale plaat kan via de verzekeringstussenpersoon aangevraagd te worden aan een BA-verzekeraar met voorlegging van een aanvraag tot inschrijving, het verzekeringsvignet en een kopie van het inschrijvingsbewijs van het voertuig. Aanvragen worden binnen de 2-3 werkdagen afgeleverd door Bpost. De kostprijs voor de afgifte van de nationale kentekenplaat bedraagt 75 EUR, reproductie inbegrepen.

Een nationale plaat wordt automatisch geschrapt bij het beëindigen van de geldigheidsduur en moet dus niet bij Bpost voor schrapping afgegeven worden.

55. De aanvraag van een nationale plaat biedt een oplossing als de verkoper niet zelf naar de keuring wenst te rijden en er geen garagist bereid wordt gevonden om het voertuig voor te rijden voor de technische keuring. Anderzijds is deze aanvraag een logge en tijdrovende procedure waardoor dit geen praktische oplossing vormt.

IV. CONCLUSIE

56. Het correct in het verkeer brengen van een voertuig, zowel tijdelijk als definitief, vereist de nodige aandacht voor administratieve en juridische verplichtingen.

Verzekeringstussenpersonen spelen hierbij een essentiële rol door klanten te begeleiden en te informeren over de geldende regels en risico's.

57. Bij de **tijdelijke vervanging** van een voertuig is het cruciaal dat de klant zich bewust is van de voorwaarden waaronder de BA-verzekering doorloopt en welke nummerplaat correct gebruikt moet worden. In sommige gevallen kan het gebruik van een handelaarsplaat een oplossing zijn, maar dit is gebonden aan strikte regelgeving.

58. Bij de **definitieve vervanging**, zoals bij de aankoop van een tweedehandsvoertuig, is het belangrijk dat de keuring, inschrijving en verzekering tijdig en correct worden geregeld. De uitloopregeling van 16 dagen biedt een tijdelijke oplossing, maar mag geen reden zijn om de administratieve verplichtingen uit te stellen.

Concreet: op wat moet de koper letten bij de aankoop van een tweedehandswagen?

✅ **Vóór de aankoop:**

- Controleer of de verkoper een geldige **Car-Pass** kan voorleggen.
- Zorg ervoor dat het voertuig **gekeurd** is door de verkoper.
- Vraag een **aanvraag tot inschrijving** van het voertuig aan de verkoper.

✅ **Na de aankoop:**

- Sluit een **BA-verzekering** af op het aangekochte voertuig.
- Laat het voertuig **inschrijven op eigen naam** via de consulent of WebDIV.
- Bevestig de **nieuwe nummerplaat** op het voertuig.

Wat als het voertuig *niet* gekeurd werd door de verkoper?

🚨 Indien nog niet gekeurd: breng het voertuig **met een geldige oplossing** naar de keuring:

- Laat het voertuig voorrijden door de **garagist** met bevestigde handelaarsplaat.
- Vraag een **nationale plaat** aan om het voertuig zelf voor te rijden.

❌ Het niet naleven van deze stappen kan leiden tot boetes, financiële repercussies bij schadegevallen en strafrechtelijke vervolging.

Het is dan ook van groot belang dat verzekeringstussenpersonen klanten proactief begeleiden en informeren, zodat zij veilig en volgens de regels de weg op kunnen.